

MŪSU LIETUVA

NR. 8 (1593) – SEMANARIO – 1979 m. KOVAS – MARÇO 1 d. – 5,00 kr.
Rua Juatindiba, 20 (28) Caixa Postal 4421 – 01000 São Paulo, SP. Tel. 273-0338

ŠEIMA – LIETUVYBĖS STIPROVĖ

Vasario Šešioliktoji yra didžioji Lietuvos laisvės laimėjimo diena, užbaigusi pergale daugelio metų Lietuvos tautos ilgą ir kruviną kovą prieš rusų carų okupaciją. Ši diena yra liūdininkė ištiesios eilės sukilimu prieš caro valdžią, liūdininkė Lietuvos knygnešių, kariuomenės savanorių ir laisvės kovotojų, kurie niekada neprarado savo tikėjimo į Lietuvos laisvę, ir stojo į kovą už jos atgavimą prieš savo okupantus.

Vasario Šešioliktoji yra tų lietuvių tautos kovų už savo laisvę martirologijos knygos paskutinis lapas ir savo nepriklausomybės triumfo diena. Ta didžioji diena jokiose sąlygose ir aplinkybėse negali nustoti savo vertės ir reikšmės. Mums lietuviams ji yra nemirtinga. Ji gali keisti tik savo būdą ir kryptį pagal gyvenimo sąlygų reikalavimus.

Nepriklausomybės laikais Vasario Šešioliktoji buvo didžiulė tautos džiaugsmo šventė ir pasiryžimo ginti savo laisvę demonstracija. Šiais Lietuvos ir lietuvių tautos didžiosios nelaimės laikais, Vasario Šešioliktoji yra neišsemiamas pasiaukojimo, kovingumo ir ištvėmės tęsėjimo šaltinis kovoti už savo aukščiausiąjį idealą – Lietuvos laisvę – iki laimėjimo. Ši šventė mums teikia gražiausių pavyzdžių tai kovai tęsti ir yra tų kovų kelių rodyklis.

Jau ilgus metus kai, pasibaigus 2-ajam Pasauliniam karui, žiauri sovietų okupantų ranka plėšia Lietuvos ūkį, trypia su panieka prieš nepriklausomos Lietuvos tradicijas, tremia jaunuolius į kariuomenę prie Kinijos sienų visais būdais naudojasi, kad išrautų iš lietuvių tautos sielos jos tikėjimą į Dievą ir į Kristų. Ir taip tenka švęsti Vasario Šešioliktąją jau metų ilgą eilę toli nuo nelaimingos tėvynės svetimose žemėse. Ir ši šventė yra švenčiama taip ir čia su pakilusia dvasia, bet kitokiomis nuotaikomis, ir kitos yra temos kurios čia yra nagrinėjamos, negu kad nepriklausomybės laikais.

Mūsų gyvenamųjų laikų Vasario Šešioliktoji yra diena paskirta tautinės sąžinės sąskaitai. Šią dieną turime peržvelgti, kas padaryta gero ir kas įvyko netikusio Lietuvos laisvinimo fronte. Būtų didelė klaida, jeigu tikėtai į kitų sąžinę žvelgtume, neperžiūrėdami tinkamai savo sąžinės, ir neatsverdami savo darbų, tikro tautiečio ir patrioto akimis.

Taigi šios sąžinės apyskaitos metu, kiekvienas lietuvis, jaunuoliai ir vyresnieji, turi patys savęs paklausti, kiek jie prisidėjo prie Lietuvos laisvinimo darbo, kiek jie palaikė šio darbo vadovybę, kiek jie saugojo savo šeimą nuo svetimų įtakų, ir kiek ir kaip jie atlieka savo šventą pareigą savo tautos ir tėvynės atžvilgiu. Vasario šešioliktoji yra lietuviškų pajėgų apžiūrėjimo ir drausmingumo diena.

Lietuvai laisvinti priemonės yra nevienodos, vienos iš jų keičiasi pagal gyvenimo sąlygas, o kitos yra nekintamos pastovios. Jos yra privalomos visiems lietuviams. Tai yra tėvynės ir sąžinės reikalavimas. Jeigu jų nesilaikyti, tai būtų lygu priešui padėti, kad savo pačių rankomis padėtume supilti lietuvių tautos kapą.

Prie šitų pagrindinių priemonių priklauso pirmoje eilėje - visų lietuvių vienybė. Tokia vienybė nėra nei sapnas nei svajonė. Ši vienybė turi apjungti visus lietuvius, nežiūrint kokių pažiūrų ne-

SV. KAZIMIERAS — LIETUVOS GLOBĖJAS

būtų. Ši vienybė pareiga verčia turėti savo vadovybės organus, kuriems priklauso visi lietuviai, ir į kurių rankas yra patikėję Lietuvos laisvinimo darbai. Viename lietuviškame vežime turime tilpti visi lietuviai, kuriems rūpi nepriklausomoji Lietuva.

Nedaug mūsų yra laisvajame pasaulyje, o Lietuvoje mūsų tauta daug nukentėjo, patirdama skaudžių nuostolių savo skaičiumi, kai daugelis šeimų buvo deportuotos į Rusijos gilumą, kai nemažas mūsų tautos priaugis yra priverstas ieškotis darbo tolimuose Rusijos miestuose. Todėl mūsų pareiga yra išsaugoti mūsų skaičių, būdami nesužaloti, su gryna tautine sąmone ir siela, kalbėdami savo gimtąją kalbą.

Tautinei sielai svetur išsaugoti ir gimtajai kalbai išlaikyti yra reikalinga tvirtai tautiškai susipratusi lietuviška šeima, kurioje viešpatautų lietuvių kalba. Tokia lietuviška šeima – lietuviybės stiprovė. Tautiniai mišrioji šeima, ar šeima kuri įsileidžia į savo pastogę svetimą kalbą yra lietuviybės kapas. Pasaulio Lietuvių Bendruomenė turi mus visus apjungti. Lietuvių Bendruomenei ir Jaunimo Sąjungai yra paskirti tokie uždaviniai, kurie turės suvaidinti labai svarbų vaidmenį. Lietuvos laisvinimo darbe, lietuviybės išlaikyme ir tautinės kultūros ugdyme.

Tai šie svarbiausi ir pagrindiniai uždaviniai, kuriuos mes turime persvarstyti, darydami savo sąžinės sąskaitą Vasario 16-osios proga. Jie turi virpinti kiekvieno tauraus lietuvių patrioto širdį. Vasario Šešioliktosios šaltiniais suteiks pakankamai jėgų tiems klausimams suprasti, juos įvertinti ir juos paversti darbais.

Tebūnie šios mintys, dar sykį pakartotos šiais metais Vasario Šešioliktosios proga, kaip mūsų pareigos savo tautai ženklas, kad dar kartą patvirtintume savo pasiryžimą, išlaikyti savo gyvybę, kaip lietuvių, būdami sąmoningi savo tautos vaikai. Tebūnie taipgi šis įsitikinimas mūsų pasididžiavimo liūdininkas, jog mes taip pat priklausome savo laisva valia, laisvai tautai, taip kaip ir visos kitos tautos, nebūdami priversti dangstyti svetimais vardais ir po svetima kalba, lyg būtume ištremiti iš laisvųjų tautų tarpo.

Aleksandras J. Valavičius

Kada nors pagarsės kaip šventasis

Arkivyskupas Teofilus Matulionis, miręs prieš 16 metų

Čia spausdiname latvių vyskupo ANTANO URBŠO atsiminimus, paimitus iš parengtos monografijos apie Velionį arkiv. T. Matulionį. RED.

Vysk. Teofilus Matulionis išvydo dienos šviesą 1873 m. Kudoriškyje, Lietuvoje. Buvo kilęs iš lietuvių ūkininkų. Pažįstu jį nuo 1898 m. Jis buvo vyresnis mano kolega dvasinėje Petrapilio seminarijoje.

Tai buvo šviesi figūra. Jauną kleriką Matulionį visi draugai nepaprastai mylėjo. Jis pasižymėjo tauriomis būdo savybėmis. Jame ypač reišėsi draugiškumas, paprastumas, nuolankumas, gilus ir visai natūralus pamaldumas. Visuomet buvo linksmas ir draugiškas. Draugai niekad nematė jo nusiminusio.

VIKARAS

Baigęs kunigų seminariją 1900 metais, Matulionis buvo išventintas kunigu ir tais pačiais metais dvasinės vyresybės paskirtas vikaru į Varaklonų parapiją Latvijoje. Parapija buvo viena iš didžiųjų, tad darbo buvo daug. Jaunas kunigas Matulionis per trumpą laiką išmoko latvių kalbą. Darbavosi toje parapijoje uoliai, bet neilgai.

KLEBONAS

Po dviejų metų vikaravimo dvasinė vyresnybė, įvertindama jo uolumą, paskyrė klebonu gana didelėn Bikavos parapijoje toje pačioje Rezeknės apskrityje. Ten jaunas klebonas Matulionis dar labiau išvystė savo veiklą kaip uolus sielų ganytojas. Mokė žmones, rūpestingai globojo jaunimą ir vaikus. Apie kokią nors visuomeninę veiklą to meto parapijoje negalėjo būti nė kalbos, nes rusų caro valdžia neleido.

Klebonui Matulioniui rūpėjo ne tik dvasiniai parapijiečių poreikiai, bet ir apleista šventovė. Netrukus uoliai ėmėsi šventovės atnaujinimo, ją taip pertvarkė, kad negalima buvo nė atpažinti. Be kitko, iškilo du augšti mūriniai bokštai.

CARINIO REŽIMO AUKA

Jam nebuvo svetimi ir parapijos ribose gyvenę ortodoksai, kuriuos jis taip pat norėjo patraukti į Katalikų Bendriją. Jis nepaisė griežto valdžios įsakymo, draudžiančio (ir grasinančio didele bausme) skleisti religinę propagandą tarp ortodoksų, nes labiau klausė Dievo nei rusų caro. Dėlto netrukus tapo jis persekiojimo auka. Policija ėmė laikyti kleboną Matulionį

Vienas žymiųjų lietuvių tautos kankinių arkiv. TEOFILIUS MATULIONIS

žalingu ortodoksijai ir apskundė augštesnei valdžiai. Dėlto jis buvo atleistas iš klebono pareigų ir ištremtas iš katalikiškos Latgalijos.

SIELŲ GANYTOJAS PETRAPILYJE

Dvasinė vyresnybė buvo priversta valdžios pašalintam klebonui duoti antraeilę vietą. Taip kun. Matulionis liko paskirtas Šv. Kotrynos šventovės vikaru Petrapilyje. Ten neilgai jis pasiliko. Dvasinė vyresnybė jį vėl paskyrė klebonu kaip patyrusį sielų ganytoją naujai įsteigtoje parapijoje Petrapilyje.

Kun. klebonas Matulionis su dideliu uolumu ėmėsi organizuoti naują parapiją darbininkų rajone. Prieš jo akis didelis uždavinys — statyti naujos Jėzaus Širdies šventovės milžiniškai parapijai už Nevos vartų. Jo pasišventimo uolumo ir elgetavimo dėka jis pats vaik

čiojo iš namų į namus Petrapilyje) per keliolika metų iškilo milžiniška mūrinė šventovė. Rusų revoliucija, prasidėjusi 1917 m., ir bedieviškas komunizmas neleido jam užbaigti šventovės. Vis dėlto ji buvo tokiame stovyje, kad jau galima buvo laikyti pamaldas.

Katalikų parapija, kaip ir kituose Rusijos didmiesčiuose, buvo mišri. Joje buvo lietuvių, lenkų, latvių, gudų, rusų ir kitų. Kun. klebonas Matulionis per kiekvieną šventę skelbė Dievo žodį visomis parapijiečių suprantamomis kalbomis, nes juk buvo katalikų kunigas, kuriam visos tautybės lygios.

Po caro Nikolajaus II abdikacijos katalikai kurį laiką džiaugėsi religine laisve. Petrapilio arkivyskupo sostą 1918 m. užėmė tremtinys vyskupas Eduardas Ropp. Naujasis arkivyskupas, įvertindamas uolus klebono darbą, pakėlė jį Mogilevo kapitulos garbės kanauninku.

Nauji leidiniai

O.V. Milašius — MIGUEL MANARA. Šešių paveikslų misterija. Vertė Antanas Vaičiulaitis. Išleido Lietuviškos Knygos Klubas. Chicago 1977. Grafika ir iliustracijos: V.O. Virkau. 96 psl. Kaina 4 dol.

Oskaras Vladislovas Milašius (O. W. de Lubicz-Milosz), lietuviškos kilmės pasaulinio mato rašytojas, rašęs prancūziškai, vertęs lietuvių pasakas į prancūzų kalbą, nepriklausomas Lietuvos diplomatas Prancūzijoje gimė 1877 gegužės 29 Mohilevo gubernijoje, mirė 1939 kovo 2 netoli Paryžiaus. Šiomet suėjo šimtas metų nuo jo gimimo. Ta proga turim ir šį leidinį — misteriją "Miguel Manara" kuri, anot vertėjo, yra viena iš O.V. Milašiaus kūrybos viršūnių. Vertėjas taikliai ją apibūdina šiais žodžiais:

"Milašiaus 'Miguel Manara' nuskamba nelyginant dramatinė poema, su galingais lyriniais prasiveržimais ir ligi sukrėtimo einančiu atvirumu ir jėga. Tai Don Žuano tema, tik čia pasukanti priešingu keliu. Turime siautėjusias, klaidžiojusias, ieškojusias ir kentėjusias sielos knyga su didžiausiais klausimais — meilės, mirties, atgailos, tarnavimo kitiems, Dievo ir amžinybės."

Rašytojas A. Vaičiulaitis šio veikalo vertimą pirmiausia buvo paskelbęs nepriklausomos Lietuvos savaitiniame žurnale Naujojo Romuvoje. 1937 Sakalo leidykla jį išleido atskira knyga.

PASAKYTA PARASYTA

Birutė turėjo būti pranaši motina, kad išauklėjo Vytautą Didįjį. Sudimantaitė Ona, jo žmona, buvo svarbiausia patarėja jo darbuose. Ir šiuo metu motinos reikšmė Lietuvoje didžiausia. Šiaudinėje pastogėje ji rikiuoja gausią šeimą auklėja ir drausmėje laiko daugybę vaikų. Ne be pamato, laikraštiniškai, įsižiūrėję į kaimo gyvenimą, parašo apie žemaičių ir aukštaičių matriarchatą. Tėvas vaikščioja apie ūkį, dirba lauke ir neturi laiko arčiau vaikų žiūrėti. Taigi ne politikoje ar viešame gyvenime didysis moters pašaukimas. Šeimos židinyje, kaip kokiame spektre, pasireiškia šviesi ir įvairi moters galybė.

A. Smetona (iš "Pasakyta parasyta" II)

Paruošė

Halina Mošinskienė

BOLŠEVIZMAS IR PERSEKIOJIMAS

1917 m. pabaigoje užsiliepsnojo bolševikinė revoliucija. Valdžia pateko į jų rankas. Prasiidėjo Katalikų Bendrijos persekiojimas, kuris vis plėtėsi ir priėjo prie to, kad arkivyskupas Ropp tapo suimtas. Netrukus toks pat likimas ištiko ir vyskupą Joną Cieplaką, kuris su keliolika kunigų buvo uždarytas kalėjiman. Jų tarpe buvo ir kun klebonas Matulionis. Visame Petrapilyje liko nesuimtas tik vienas kunigas, būtent, jaunutis vikaras Boleslovas Sloskans, vėliau išventintas vyskupu.

Suimtųjų kunigų laukė liūdnas likimas. Maskvoje 1923 m. įvyko garsus vyskupo Cieplako teismas. Kaltinamųjų suole su juo sėdėjo suimtieji Petrapilio kunigai. Prelatas Butkevičius, bolševikų tribunolo sprendimu, buvo nuteistas mirti. Sprendimas nedelsiant buvo įvykdytas Maskvoje. Vyskupas Cieplakas buvo taip pat nuteistas mirti, tačiau mirties bausmė buvo pakeista 10 metų kalėjimo. Kiti kunigai buvo nuteisti po keletą metų kalėjimo. Jų tarpe buvo ir kun. klebonas Matulionis.

Atlikęs bausmę, kan. Matulionis grįžo pas savo paraprijiečius Petrapilyje. Po kurio laiko įvyko visai netikėtas dalykas. Kai vyskupas Cieplakas buvo kalėjime, arkivyskupijos administratoriaus pareigas ėjo vyskupas Antanas Maleckis. Šis, įsaudamas, kad neilgai bus laisvas, slaptai išventino vyskupu kan. Matulionį. Tuo būdu jis norėjo užtikrinti hierarchijos tęstinumą. Buvo nusistatyta kol kas niekam nesakyti apie tą išventinimą. Toji paslaptis buvo taip rūpestingai saugojama, kad net artimiausi išventinto vyskupo draugai to nežinojo.

ANTRAS SUĖMIMAS IR SOLOVKOS

Dievo Apvaizda, pašaukdama vyskupą Matulionį į didžią K. Bendrijos kunigaikščio garbę, uždėjo ant jo sunkų kryžių. Vysk. Matulionis neilgai trukus turėjo nutraukti sielų ganytojo veiklą savo parapijoje. Bolševikai vėl jį suėmė nuteisė ir išsiuntė į katorgą Soloviecki salose. Čia bolševikai neatsižvelgė į jo pagyvenusį amžių ir skyrė jį darbus ne pagal jo pajėgas. Vyskupo sveikata gerokai nukentėjo. Atrodė kartais, kad neišlaikys. Kiti kunigai, to paties likimo dalininkai, neabejojo, kad greitai ateis paskutinė jų mylimo draugo valanda. Vyskupas ištinusiom kojom sunkiai vilkosi į priverstinio darbo vietą. Dievo Apvaizda, matyt, turėjo kitus tikslus, nes teikė tiek jėgų, kad galėtų išlaikyti iki galo.

KADA NORS PAGARSĖS KAIP ŠVENTASIS

PRIEŠ GRIZIANT Į LAISVĄ TĖVYNĖ

Susitarus Lietuvos ir bolševikų vyriausybėms, 1933 m. rudenį įvyko pasikeitimas kaliniams. Už lietuvius kunigus, laikomus kalėjimuose sovietai gavo komunistus suimtus Lietuvoje už griaunamąjį darbą. Prieš kunigų išleidimą Lietuvon turėjo būti atliktas dar vienas formalumas Maskvoje. Lietuvos pasiuntinys Baltrušaitis privalėjo nasikalbėti su kiekvienu kaliniu ir patirti, ar nori grįžti į tėvynę. Visi kunigai davė teigiamą atsakymą, išskyrus vieną... Tai buvo kun. Matulionis. Jis išreiškė norą pasilikti Rusijoje! Kiti tuomet negalėjo suprasti kanaaninko laikysenos, bet šiek tiek vėliau kai paaiškėjo, kas jis iš tikrųjų yra, dalykas kitaip atrodė. Kun. Matulionis nebuvo eilinis Kristaus kariuomenėje, o vadas — vyskupas. Tasai sielų ganytojo pareigos jausmas kaip tik ir padiktavo neigiama atsakymą Lietuvos pasiuntiniui.

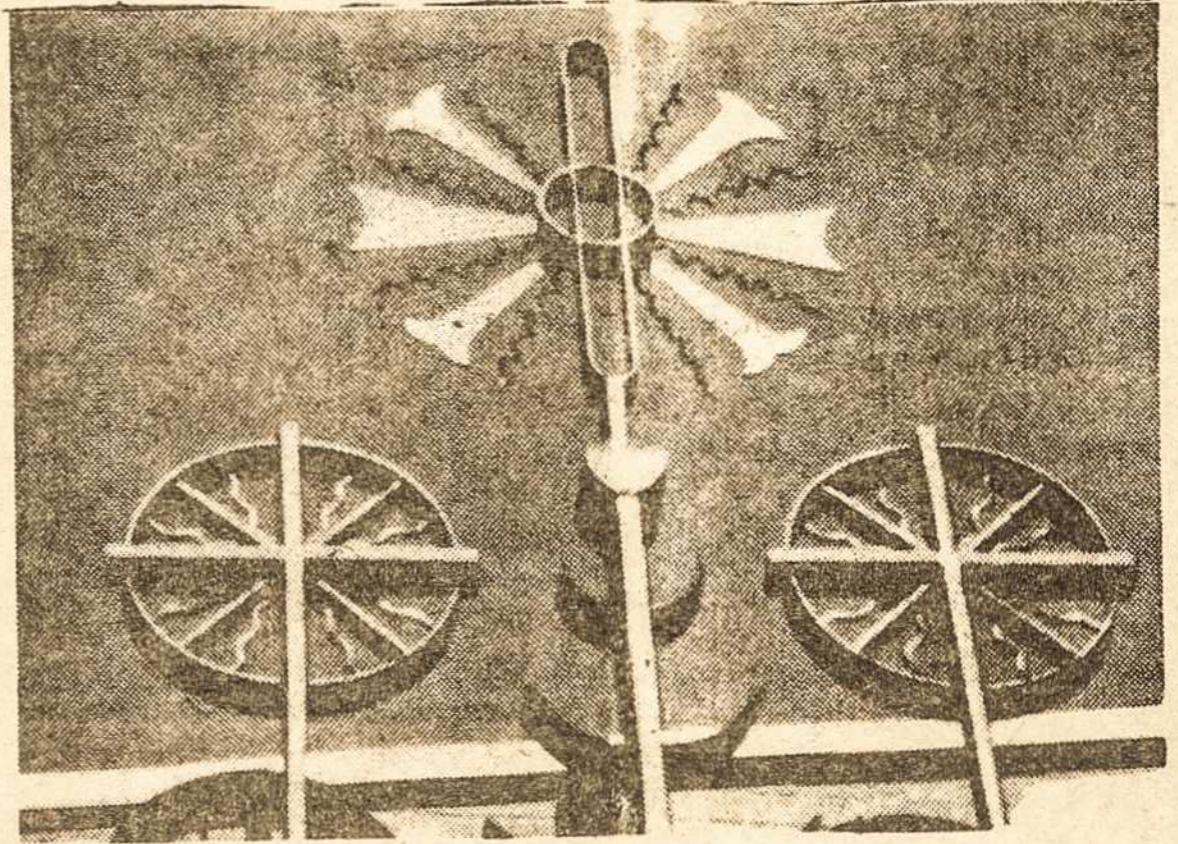
Vyskupas nė kiek nesvyravo paaukoti savo laisvę ir net gyvybę. Jis puikiai jautė kas jo laukia tuo atveju, jeigu pasilikti Rusijoje, nors taipgi vylysi, kad gali pasikeisti laikai ir atsirasti galimybė sugrįžti į Šv. Tėvo jam patikėtą sielų tarnybą.

Vis dėlto, nežūrind visko, vyskupas prieš aiškia jo valią buvo išgelbėtas iš Rusijos. Lietuvos pasiuntinys, nepaisydamas vyskupo pasipriešinimo, išrašė jį iškeičiamų kalinių sąrašą ir kaip toks buvo išsiųstas Lietuvon drauge su kitais kunigais. Štai jų pavardės: Kazimieras Juršėnas, Vincas Dainys, Vytautas Paškevičius, Vladas Čėgis, Vincas Ilginis, Mykolas Bugenis, Augustinas Pronckietis, Ladyga ir Jonas Paulavičius. Tie kunigai ir trys pasauliečiai — vargonininkas Jasinkis, P. Velička ir viena moteris buvo išsiųsti iš Maskvos 1933 m. rugsėjo mėnesį Latvijos link.

(Bus daugiau)

● Engdami kitas tautas, rusai gali tik prarasti savo laisvę, bet ne ją laimėti. (Bukovskis)

* VENGRIJOS KOMUNISTINĖS VALDŽIOS SANTYKIAI SU K. BENDRIJA gerėja po Šv. Stepono karūnos grąžinimo iš JAV Vengrijon. Tai pareiškė JAV valstybės departamento tarėjas Matthew Nimitz, atsakydamas į JAV kat. vyskupo konferencijos socialinių reikalų sekretorio kun. J. Bryan Hehir laišką. Vis dėlto Nimitz pripažino, kad pagrindinės tikinčiųjų problemos Vengrijoje nėra pasikeitusios.

Šis simbolinis ornamentas puošia Lietuvos Kankinių šventovę Toronte Misissaugoje. Jo autorius — archit. dr. A. Kulpa. Nuotr. N. Kulpavičiene.

Vasario 16 Kaune

Prisiminimai iš netolimos praeities

1943 metai. Ši šventė jau trečia iš eilės nenormaliose sąlygose — taip rašo Jonas Matulionis savo knygoje "Neramios dienos".

Iš pat rytmečio nuskubėjau į Iglulos šventovę. Dar nebuvo nė šeštos valandos, o šventovė jau apypilnė. Netrukus prisipildė. Matyti ir tokių, kuriems šventovė yra nesvarbus motyvas gyvenime. Nuotaika pakilus. Pamaldos baigiamos Tautos himnu. "Libera" atgiedoti išėjo kunigas, juodai apsilvėjęs. Paskui tarė: "Šiandien pamokslus sakyti draudžiama" ir pasakė 10 minučių prakalbą. Nei persižegnojo, nei "amen" nepasakė. Valdinas, čia buvo ne pamokslas.

Šiandieną nė viena vadyba nedirbo. 16 v. beveik visas Kaunas susirinko prie Karo muzėjaus dalyvauti vėliavos nuleidime. Generalkomisariatas teikėsi leisti po vokiško himno giedoti ir lietuviškąjį. O po to numatytos eitynės į kapines.

Minios žmonių, plaukiančios iš Karo muzėjaus, atrodė didin-

gai. Vainikų begalės. Kiekviena įstaiga, kiekviena organizacija nešė po vainiką, kuriuos lydėjo nemaži žmonių būriai. Lietuvių, pasipuošusių tautiniais drabužiais, pilnos gatvės. Nepriklausomybės laikais tokio parodo niekad nebuvo. Vokiečiai nesirodė niekur. Matyt, vengė incidentų. Vienur kitur ant stogų matėsi išstatytų kulkosvaizdžių.

Uždėjome vainikus, sugiedojome himnus. Jokio triukšmo, jokio incidento, tik kur nekur mūsų vyrai protesto vardan per vokiečių himną nenusiėmė kepurė. Lietuvos himną minia giedojo labai drausmingai, galingai, lyg diriguojama gero, nematomo dirigento. Po to sekė "Marija, Marija, išgelbėk nuo priešų baisaus". Giedojo pamaldžiai ir jautriai tarytum supratę, jog malda šiuo metu yra vienintelis ginklas.

Iškilmės baigtos. Ir okupantams galutinai paaiškėjo, kad lietuviai gera valia nei laisves nei nepriklausomybes niekada neišsižadės. vns

* A. a. KUN. JUOZAS JASUKAITIS mirė 1978 m. gruodžio 26 d. Čekiškės miestelyje, Lietuvoje. Jis buvo vienas tų didvyrių, kurių rankomis sklinda krikščionybė ir žmoniškumas. Kilęs nuo šiaulių. Kunigystę pasiekė sunkiu keliu, būdamas 28 m. amžiaus. Jis savo lešomis išleido į kunigus jaunesnį savo brolių (jau anksčiau miręs). Labai sėkmingai darbavosi Žagarėje kaip vikaras, pasižymėdamas dideliu paslaugumu, giliu tikėjimu, jaudinančiais pamokslais. Vėliau buvo paskirtas organizuoti naują parapiją Mūniškėje. Radau ten seną koplyčią, pradėjo pats remontuoti ir susilaukė gausios parapijiečių tautos. Pastaruoju metu darbavosi Čekiškėje.

* RUSAI IR LIETUVIAI KRIKŠČIONYS sujunge savo jėgas kovai už žmogaus religines teises Sovietų Sąjungoje. Krikščioniškasis Tikinčiųjų Teisėms Ginti Komitetas, Maskvoje kartu su neseniai įsistigusiu Lietuvoje Tikinčiųjų Teisėms Ginti Komitetu parašė bendrus laiškus eilei religinės bei pasaulinės valdžios vyrų, prašydami jų pagalbos. 1978 m. lapkričio 28 d. buvo pasiųsti laišukai Jungtinėms Tautoms, popiežiui, savarankiškomis ortodoksų Bendrijoms, anglikonų Canterbury arkivyskupui, Pasaulio Bendrijų Tarybai, žinomiems tikinčiųjų teisėms ginti komitetams ir JAV prezidentui J. Carteriui. Laiškus pasira-

18 Dienų Kelionėje, 6.400 km. kelio.

Privažiavę Paragvajų turėjome ilgai laukti keltuvo, kurs turėjo mus perkelti per to paties vardo upę. Čia matėme daugybę paragvajiečių kurie Argentinoje prisipirkę visokių prekių, daugiausia maisto produktų, vežėsi juos parduoti į Assunção. Įvažiavus į Paragvajų tuoj paragvajiečiai pristojo prie mūsų pardavinėjo cigaretes, gumą keitė pinigus. Buvo matyti, kad tai biznierių kraštas. Miegojom mokykloje. Mokykla buvo graži, turėjo net baseiną bet mes negavom leidimo juo naudotis. Kas norėjo maudytis, maudėsi iš ki-biro. Tik vėliau sužinojom, kad tą dieną Assunção buvo 45 laipsniai šilumos.

Sausio 18. Važiavom į miestą. Prekės čia pigesnės negu kituose pervažiuotuose, kraštuose. Prekyboje matėm daug rytiečių-kiniečių, korėjiečių Pietavom 4 val. po pietų. Jau buvo kiek vėšiau. Vieta buvo graži. Daug didelių medžių. Kvepėjo bedžiūstanti žolė-šienas.

Naktį jau įvažiavom į Braziliją.

Visi džiaugėmės ir jautėmės, kaip namie. Čia viskas sava. Lengvai galėjai susikalbėti sava kalba. Kun. J. Šeškevičius Foz Iguacu turi draugą Vyskupą. Jo dėka mes miegojom Vyskupijos Svečių namuose nemokamai. Tai buvo pati geriausia nakvynė iš visos kelionės.

Sausio 19. Aplankėm Kataraktas-krioklius. Kuo toliauėjome, tuo vaizdai buvo gražesni. Verta pamatyti. Vėliau Dédé Juozas su jaunesniaisiais važiavo pirkti naujų padangų, o vyresnieji dar kartą į Paragvajų kitokių pirkinių. (Zona franca). Iki nakties pasiekėme Guarapuava. Čia buvo šalta. Reikėjo, net megstinių. Sustoję parapijos salėje, kepėm "pasteis", kuriuos Dédé Juozas nupirko, galvodamas, kad sūris (portugališkas pirkinys).

Sausio 20. Šiandien norime pasiekti São Paulį. Reikia skubėti. Todėl ir Vila Velha pamatėm tik pravažiuodami iš tolo. Pravažiavę Curitiba, paskutinius pietus valgėm restorane. Tai buvo vieninteliai pietūs restorane iš visos kelionės.

Kai laikrodis rodė 21 val., pasiekėm S. Paulį. Džiaugėmės, kad esame namuos. Bet buvo gaila atsiskirti. Kelionėje susidraugavome. Pažinome tris naujus kraštus ir žmones. Pažinome Urugvajaus ir Argentinos lietuvius. Visiems, kurie vienokiu ar kitokiu būdu mums padėjo keliauti, didelis ir nuoširdus ačiū.

Dėdei Juozui, kurs visa organizavo ir viskuo rūpinosi, taip pat labai ačiū.

Sandra Saldytė ir Osvaldas Galinskas

Dar apie kelionę

Sausio trečią dieną šeštą valandą iš ryto, lietingoj dienoj, išvažiuojame iš São Paulo, dvi mašinos Kombi pilnutėlės žmonių ir čemodanų. Tikslas kelionės: Pastatyti vaidinimą Argentinos ir Urugvajaus lietuviams.

Bendrakeleiviai turėjo kiekvienas savo rolę arba kokią kitą dalį vaidinime išpildyti, kaip pavyzdžiui Osvaldas, nuo kurio priklausė muzika ir visi garsai. Be to, jisai ir Dédé Juozas, buvo mūsų šoferiai o Dédé Juozas ne tik režisorius ir visos kelionės vadovas, bet buvo taip pat ir mūsų virėjas kelionėje.

Kiti dalyviai buvo: Ponas A. Vinkšnaitis, ponia Žūtautienė ponia Gražina Remenčienė, ponia Ivone Remenčienė, Angela Joteikaitė, Sandra Saldytė, Robertas Saldys, Douglas Saldys, Flavijus Bacevičius, Milda Remenčiūtė, Aleksas Remenčius, Regina Remenčiūtė Nida, Audra ir Laima Remenčiūtės, Maristela Žūtautaitė ir Stasys Žūtautas.

Kelionei visi gerai nusiteikę iki tol, kol nuovargį pradėjome jausti. Vairuotojai kartais po 10 ir daugiau valandų vairavo.

Nakvynei Dédé Juozas vis mums parūpino arba bažnyčios salę arba kokios mokyklos klases gulam ir miegam kaip akmenys. Anksti keliam, verdam ir geriam kavą. Bagažai vėl reikia sudėti, surišti į "bagažeirą" tas jau vyrų ir berniukų darbas.

Pietums, vakarienei, sustojame po medžių pavėsiu ir Dédé Juozas verda, o moterys padeda.

Nakvynės. Pirmą naktį buvome sustoję Itajaí, antrą naktį São Lourenço, trečią jau nakvojome Urugvajuje, Montevideo, kur geri žmonės Tévo Giedrio rūpesčiu mus priėmė ir šlaikė per šešis dienas.

Sausio 11-tą išvažiavome į Buenos Aires. Pervažiavome tiltą "Puente Internacional" ir būtume gerai nuvažiavę jeigu nebūtų tas "Ruta Internacional", kuriuo turėjome važiuoti 100 km. neišgrįsto kelio. Baisiausias karštis, pakelyje vandens ir gazolino stoties retai kur buvo. Per akmenis ir dulkes pati mašina jautė, nes kas 50 metrų arba mažiau nutrūkdavo koks nors "bagažeiro" atsparas ir reikėjo stoti ir taisyti. Taip kaip per Saharą, ištroškę ir sušilę važiavome per 19 valandų kolei pasiekėme Buenos Aires, jau vėlyvą naktį. Tenai taip pat geri žmonės ir Tévai Marijonai mus priėmė ir gražiai išlaikė. Ponas Stalioraitis visus mus išdalino – ir miegojome kaip angelai.

Ypatįngai įdomu, kad visur teko atrasti kelią ir nakvynę, o klausinėti buvo mano pareiga. Tai žiūrėk, po vieno arba poros kvartalų ir vėl nurodymo reikia klausiti.

Apsipirkę Paragvajuje, (moterų pirminis tikslas kiekvienoj šalyj), 18-tą jau važiuojame link Brazilijos, į Foz de Iguacu. Visi išsiilgę tėvynės. Visi linksmi nusiteikę. Kelio man nereikia klausiti, pats šoferis tą daro.

19-tą išvažiavome iš Foz de Iguacu link São Paulo. Nakvojame Guarapuava mieste, gražioj bažnyčios salėje. Pirmą kartą per visą kelionę buvo šalta.

20-tą sausio važiavome kiek šoferiams jėgos leido, kad parvažiuotume tą pačią dieną į savo namus.

Dabar ši mūsų kelionė liko prisiminimuose, tai ir nuotykiškai atrodo linksmi ir įdomesni. Atsigrįžtant atgal, prisimenam tas gražias vietas, kurias matėme ir gerus žmones, kuriuos pažinome. Shangri-la, Punta del Este, Montevidejuje. Susipažinome su Buenos Aires, su Asumpcion ir pamatėm Foz de Iguacu krioklius. Koks gražumas. Brazilijos laukai, Urugvajaus, Argentinos, Paragvajaus Kiekvienas kraštas turi savo skirtingumus.

Taip pat dainos, juokai, gera nuotaika, sugyvenimas keliauninkų.

Vieną dieną ponas Vinkšnaitis mums išaiškino savo d. bartinę padėtį:

– Po tiek darbo metų užsitarnavau šuns gyvenimą

– Kaip tai gali būt? – klausiam.

– Na, sako, – dirbau, dirbau, užsidirbau turtą, o dabar reikia jį saugoti. Tai kaip, ar ne šuns gyvenimas?

Kelionės tikslas ar buvo pasiektas? Atrodo, kad vaidinimas "Il gesio Pasaka" pateisino kelionės tikslą. Urugvajuje pastatėme du kartus. Abiejose salėse buvo geras skaičius žmonių. Buenos Aires sekmadienį 14-tą "Susivienijimo" salėje.

Buvo tokių pasisakymų: Vaikai taip gražiai ištaria lietuviškai. Urugvajuje kas nors taip pasakė: "Skaitytoja skaito ir atrodo, kad jina viską supranta ką skaito. Kitiems sunkiai buvo suprantama vaidinimo reikšmė. Žmonės, įpratę viską konkrečiai matyti ir jausti, vargiai suvokia simboliškus aktus. Bet vistiek galvojame, kad pavyko. Parodėme, kad Brazilijos lietuviai ir jų vaikai dar gali išmokyti kalbėti ir ištarti gražiai ir aiškiai tėvų kalba. O vaidinimo mintis kurią Dédé Juozas labiausiai rūpinosi, įaudino kiekvieną galvojantį žmogų ir kėlė Lietuvos laisvės viltį.

Angela Joteikaitė

MŪSU
LIETUVA

EM PORTUGUÊS

MARÇO 1979 NR. 1(8)

NR. 8 (1593) – 1979. III. 1

Juozas Prunskis

**PROGRESSO ECONOMICO LITUANO –
REFORMA AGRÁRIA**

Durante o breve período de 22 anos da Independência da Lituânia, houve um considerável progresso social, cultural e econômico no país. Uma Assembléia Constituinte foi eleita em 1920 e foi adotada uma Constituição Democrática.

Consciente da necessidade prioritária do setor mais pobre da nação a Lituânia adotou a „Reforma Agrária”. Aproximadamente 716.968 hectares de terra foi distribuída, 38.660 novas grandes fazendas foram criadas e 26.190 pequenas fazendas aumentadas. Com isto foi beneficiada 14 % da população e cerca de 89 % da população lituana tornou-se proprietária de terras.

Essa radical „Ref. Agrária” foi a primeira e mais notável ocorrida em toda Europa no período pós-Guerra. (1)

Também devido aos espantosos progressos ocorridos na Agricultura com vertiginosa ascensão da produção dentro de pouco tempo os produtos das fazendas lituanas poderiam ser encontradas em todo o mundo.

No período de 10 anos (1929 a 1939) a produção industrial lituana elevou-se de 354,3% enquanto que a produção mundial no mesmo período elevou-se de 128,7%, isto é, aproximadamente de 1/3 da alcançada pela Lituânia.

Quanto ao Comércio: Em 1929 o comércio lituano com o exterior constituía de 0,08% do comércio mundial foi para 0,16% 10 anos mais tarde, isto é subiu 100%.

Tais dados tem um elevado significado quando em termos de comparação fizemo-no com a União Soviética que em 1938 tinha uma produção em torno de 1,1%, isto é cerca de 7 vezes a exportação Lituana, porém tendo uma população 65 vezes a população lituana.

Com dados gerais a Lituânia contribuía com 5% do linho, 7% dos suínos e 3% do „bacon” da exportação mundial.

Tradução de A. Zizas

St. Barzdukas

HARMONIA FRATERNAL

GEDIMINAS morreu cerca do ano 1341. Dos sete filhos dele, entre os quais, antes de sua morte, ele dividiu a Lituânia, os mais aptos eram KESTUTIS e ALGIRDAS. Eles concordaram governar a Lituânia juntos: o mais velho, ALGIRDAS, seria o Grão-Duque e o mais novo. KESTUTIS, – o duque da ŽEMAITIJA e dos territórios ocidentais, mas, em casos de maior importância eles iriam consultar-se e um ajudaria ao outro. Territórios ocupados no futuro seriam partidos pelo meio.

Deste modo os dois irmãos governaram a Lituânia durante quase 32 anos em grande harmonia (eles nunca tiveram desavenças), um ajudando ao outro, também aos outros irmãos, dando assim um bonito exemplo de amor fraternal, caso raro entre governadores não somente na história da Lituânia, mas também no mundo inteiro.

KESTUTIS – um exemplar homem e lituano

KESTUTIS governava TRAKAI desde a sua juventude. A ele pertencia a região da fronteira com a ORDEM TEUTÔNICA. Esta região era povoada exclusivamente por lituanos, e KESTUTIS era a personificação do povo lituano e o mais fervoroso defensor da Lituânia pagã. Aqui ele não aceitava nenhum compromisso. Mas, mesmo assim, ele não era um pagão fanático: ele nunca sentiu ódio para os cristãos. Nas guerras contra a ORDEM ele era honesto, até teve entre os chefes da ORDEM uns bons amigos. Especialmente ele respeitava cavaleiros corajosos e honestos. Sempre foi sincero e franco, de verdade um guerreiro-cavaleiro ideal. (A. Šapoka).

A FAMILIA LITUANA DE KESTUTIS

A família de KESTUTIS era lituana genuína, O nome da sua primeira mulher é desconhecido. O nome da segunda mulher – BIRUTĖ – foi conservado pela tradição oral; nenhuma fonte contemporânea indica o nome dela. Celebrada em poesia, ela ganhou no povo lituano a auréola de mulher ideal. Ela era filha de um duque da ŽEMAITIJA (as fontes somente conservaram o nome de um tio dela – VIDMANTAS) e, conforme uma lenda do século XVI, tinha feito promessa solene de servir aos deuses, feito o voto de castidade e fomentava o fogo sagrado num bosque perto da praia de PALANGA. Dizem que KESTUTIS, encantado pela sua beleza, a raptou, levou para seu castelo de TRAKAI, casou e viveu feliz com ela. Ela foi mãe de vários filhos de KESTUTIS, entre outros de VYTAUTAS O GRANDE. (V. Sruogienė).

Tradução de J. E. Petraitis

Sófocles poeta trágico grego, nasceu provavelmente em 495 ou 497 A.C. em Colona e faleceu em 405 A.C.. Escreveu mais de cem tragédias das quais restam apenas sete e todas consideradas obras-primas. Introduziu algumas modificações cênicas.

Raimundas Samulevičius estudou dramatologia no Instituto de Literatura Gorky em Moscou e trabalha exclusivamente no campo do drama. É um dos poucos lituanos que atraiu a atenção de platéias estrangeiras. Muitas de suas peças (Se alguém bater á porta, O eco) já foram traduzidas para outras línguas.

SÓFOCLES E ELA

Uma fantasia em duas cenas
de
Raimundas Samulevičius

Personagens

SÓFOCLES

ELA (também O ASSASSINO)

PRIMEIRO ANCIÃO

SEGUNDO ANCIÃO

O TAVERNEIRO XANTHIUS

A ação desenrola-se na Grécia no século quinto A.C.

CENA UM

Escritório de Sófocles. Além da janela repousa a Grécia, aquele tipo de Grécia que alguém imaginaria enquanto estivesse lendo um livro secundário sobre História Antiga.

Um grupo de amigos e inimigos reuniram-se em torno da cama de Sófocles. Suas fâces-máscaras - expressam pesar.

Uma luz verde inunda o quarto. Os amigos e inimigos dissipam-se. ELA entra.

ELA.— Boa noite, Sófocles.

SÓFOCLES.— Quem é você?

ELA.— Eu sou eu.

SÓFOCLES.— Então é você?

ELA.— SIM.

SÓFOCLES.— Oh deuses. Pode realmente ser você?

ELA (sorrindo).— Vocês mortais imaginam-me velha e feia. Não é assim? Você vê quão errados vocês estão? É verdade, eu sou velha. Mas não mais velha do que a humanidade. E quanto à beleza, bem.

SÓFOCLES.— Você é espantosamente linda.

ELA.— Não é necessário os complementos, Sófocles. Embora, para ser franca, eu até que gosto deles. Obrigada. Eu sei que sou bonita. E é perfeitamente compreensível. Afinal de contas, a vida é minha irmã, um pouco mais velha. Por alguns segundos. Talvez ela seja um tanto mais bonita, mas eu não sou invejosa. Eu sou mais poderosa. (Pausa) Você sabe para que eu vim, Sófocles?

SÓFOCLES.— Sim, eu sei.

ELA.— Eu tenho que levar você. Mas... Eu amo você. Sim, é verdade. Eu amo você. Meu amor é diferente do amor humano. Meu amor é mais como respeito, admiração, estima. Existem muitos de vocês na terra. Vocês não se conhecem um ao outro; montanhas e oceanos separam vocês. E eu escolhi VOCÊ. Você compreende? Talvez você tenha percebido que não importasse quão cheio estivesse o teatro, havia sempre um lugar vazio. Você percebeu?

SÓFOCLES.— Sim.

ELA.— E você se lembra que uma vez o banco vazio estava ao seu lado?

SÓFOCLES.— Lembro-me bem, foi na "première" de Antígona. O banco era para minha amada, mas ela adoeceu.. e seu lugar ficou vazio.

ELA.— Não ficou vazio. Aquilo foi como pareceu. Eu sentei-me ao seu lado.

SÓFOCLES.— Você?

ELA.— Você me fascinava, Sófocles. Eu decorei seus versos:

*"Inumeráveis são as maravilhas do mundo, mas nenhuma
Mais maravilhosa do que o homem; o mar cinza
tumultuoso
Submete-se à sua proa, as grandes cristas conduzem-no para o alto.*

SÓFOCLES.—

*As palavras também, e o pensamento tão rápido quanto o ar,
Ele cria para o seu bom uso; a arte de governar é sua,
E sua habilidade que desvia as setas de neve,
As lanças da chuva de inverno: de cada vento
Ele fez-se seguro...*

ELA.— *de todos apenas um
No último vento da morte ele não pode ficar de pé."*

SÓFOCLES.— Como pode ser.. Noventa anos e eu anseio viver ainda mais um dia.

ELA.— Eu ajudarei você.

SÓFOCLES.— Você? Como você pode ajudar?

ELA.— Eu o deixarei sobre a terra. Vivo.

SÓFOCLES.— Você está brincando.

ELA.— Eu nunca brinco. E quando rio, vocês mortais estremecem de medo. Não foi você quem

glorificou a batalha de Salamina? Você se lembra quantos gregos e persas lá morreram? Eu não brinco, Sófocles. Você ficará vivo. Mas.. Antigona perecerá, e Édipo, Ismene, Créone, e Deianeira..

SÓFOCLES.— Mas elas.. elas são apenas.. o fruto de minha imaginação.

ELA.— Neste instante elas vivem, sua Antigona, sua peça Édipo, sua Ismene. SUAS peças. E você as matará. As pessoas não saberão nem mesmo que elas existiram. Eles as esquecerão, como se nunca tivessem ouvido falar delas. Elas irão exaurir-se. MAS VOCÊ PERMANECERÁ VIVO.

SÓFOCLES.— Eu viverei?

ELA.— Sim.

(Pausa)

SÓFOCLES.— Eu concordo com tudo.

ELA.— Não se apresse. Reflita sobre isso (Pausa) Elas perecerão. Eternamente. E você será incapaz de recriá-las. Você estará sem forças para tanto. Elas morrerão e desaparecerão como a névoa da manhã. Anouilh não escreverá sua Antigona, os búlgaros não criarão Antigona 43, e Peter Karvaš..

SÓFOCLES.— A época deles lhes dará outros heróis, novos nomes aparecerão. E além do mais, por que devo preocupar-me com pessoas que viverão alguns milhares de anos depois de mim?

ELA.— É você, Sófocles, falando assim?

SÓFOCLES.— Eu desejo viver. VIVER.

ELA.— Antigona não mais chamará os homens para lutar contra mentiras, opressão e baixeza... Antigona é uma flor no fúnebre sub-solo. Antigona-Joana d'Arc — um torrão cinzento de terra que criou asas.. e o justo Édipo.

SÓFOCLES.— Eu quero viver.

ELA.— Muito bem. (pausa) Estou feliz em ser-lhe útil. Vou-me agora. Adeus.

SÓFOCLES.— Até logo.

ELA sorri e dissipa-se. Sófocles levanta sua cabeça e olha ao redor. O quarto está vazio.

SÓFOCLES.— Onde está você?

(Silêncio. Ninguém responde.)

Ei, onde está você? (Ele se levanta e olha em torno de si).

(As luzes são enfraquecidas).

CENA DOIS

Uma antiga taverna de beira de estrada.

Protegidos do cálido sol, dois anciãos, amantes do teatro, estão bebendo vinho numa mesa.

PRIMEIRO ANCIÃO.— Eu ainda digo que a introdução do terceiro ator é um barato artifício formalista e nada mais.

SEGUNDO ANCIÃO.— Por que formalista? Porque?

PRIMEIRO ANCIÃO.— Por centenas de anos dois atores e um coral eram considerados suficientes, e agora, por que, eles foram e introduziram um terceiro ator. Para que?

SEGUNDO ANCIÃO.— Para que os dramaturgos pudessem incluir mais personagens na peça.

PRIMEIRO ANCIÃO.— A fim de que os atores pudessem ter mais empregos. Gastos desnecessários.

SEGUNDO ANCIÃO.— Oh, deuses. Ele iguala arte com comércio. Economia, lucro.. Como pode ser seu amigo por tantos anos?

(O Taverneiro aproxima-se)

TAVERNEIRO.— Perdoem-me, cavalheiros, por interromper sua séria discussão.. Mas nós acabamos de receber uma remessa de uma bebida muito singular. Posso sugerir-lhes que a provem?

PRIMEIRO ANCIÃO.— Bem, agora..

SEGUNDO ANCIÃO.— Interessante...

TAVERNEIRO:— Aqui está uma propaganda de bebida.

(Ele estende-lhes uma folha de papel).

PRIMEIRO ANCIÃO (lendo).— Pernod..

SEGUNDO ANCIÃO.— Em francês é pronunciado Perno.

PRIMEIRO ANCIÃO.— 'Calmante, unicamente refrescante Pernod — sabor de vitalidade e "joie de vivre". Pernod tranquiliza depois do trabalho: é uma hora de paz quando o dia está feito. Pernod é a atmosfera de um café francês, seja nos boulevards ou seja nas florestas de Boulogne, seja num pequeno restaurante às margens do Marne ou numa baía do sul, onde a sombra fresca acrescenta-se à maravilhosa sensação que se sente depois de uma taça gelada de Pernod..'

SEGUNDO ANCIÃO.— 'A palavra Pernod não pode ser dita sem evocar agradáveis memórias. Pernod é alegria, músicas, o tinir do gelo em uma taça, uma divertida estória de Marseilles, amor pela vida e relaxação...'

(Enquanto eles lêem SÓFOCLES chega no patio da taverna e senta-se numa mesa livre.)

SEGUNDO ANCIÃO.— Soa bem.. (Ao TAVERNEIRO) traga-nos duas taças, meu bom homem.

TAVERNEIRO.— É pra já. (Aproxima-se de SÓFOCLES) E o que o senhor vai querer?

SÓFOCLES.— Uma taça de vinho.

TAVERNEIRO.— É pra já. (Sai.)

Continúa

Literatūra · Dailė · Mokslo

JUOZAS GRIŠMANAUSKAS

TO LI MIEJI KVA DRA TAI

KRETINGOJE IR MOKYKLOJE

Tai buvo dviejų metų žemės ūkio kursas.

— Tarybų valdžios dėka Lietuvos valstiečių gyvenime prasideda naujas laikotarpis, — kalbėjo mokyklos direktorius per mokslo metų atidarymo iškilmes 1946 m. rugsėjo mėn.

Mes, daugiau kaip šimtas mokinių daugumoje čia pakliuvę, tik norėdami išvengti kariuomenės ar kitų tarybinių prievolių sėdėjome net per iškilmingai nusiteikę.

Jis taip rimtai aiškino mūsų ateities uždavinius naujojoje socialistinėje krašto žemės ūkio statyboje, kad net mus pačius susirūpinimas apėmė.

Iš kalbos aiškėjo, kad ši mokykla ruoš specialistus, kurie turės būti vieni pagrindinių Lietuvos Sukolchozinimo talkininkų. Mes, anot direktoriaus, turėjome garbę būti pirmoji tokios mokyklos laida. Klausausi aš tos kalbos, ir staiga atsimenu vieną vokiečių iš Rytprūsių, mokėjusį truputį lietuviškai, kuris su mūsų žmonėmis nebijojo kalbėti. Tai jis kartą pasakė, linguodamas galvą. Jis, mat, buvo tada gavęs laišką iš giminių, ir jam rašė, kad viskas yra sunaikinta bombardavimu, o iš rašančiojo šeimos paskutinis "žuvo didvyrio mirtimi". Tai tas priešas ir pasakė mums:

— Je, mūsų fiureris laiko žodį. Savo knygoje jis rašė: 'Duokit man dešimt metų, ir jūs nepažinsite Vokietijos'. Taip dabar ir yra per jo malonę.

Ir aš galvojau, klausydamas, kad tarybų valdžios naujas laikotarpis mums panašus į minėtąjį.

— Na, dar dveji metai, galvojame vėliau, kas gali žinoti, kas bus. Rasi, kokių gerų pasikeitimų per tą laiką įvyks.

Pasirodo, taip galvojo ir dauguma mūsų, kaip vėliau, dirbant prie mokyklos tvarkymo, teko išsikalbėti.

Atšventę mokslo metų pradžią, turėjome gerokai padirbėti prie mokyklos patalpų ir mūsų bendrabučio tvarkymo. Mat, buvome suvažiavę iš įvairių kaimų ir, mokyklos vadovybės manymu, geriausia buvo mus laikyti bendrai.

Pagaliau ir mums galėjo būti šio toks patogumas, nes, kaip kituose miesteliuose, taip ir čia, šiaip kur apsigyventi patalpų nebuvo. Kretinga per karą buvo labai apgriauta, visas centras išdeges, tik rytinė dalis ir užmiestis likę sveiki. Todėl su butais buvo sunku, daug kur viename kambaryje gyveno po dvi šeimas.

Vilniaus gatvėje, ypač Švento Antano Name, ir susispietė visos svarbiausios įstaigos: kompartija, metrikų biuras, socialinio draudimo komitetai ir visa kita valdžia. Visiems čia pakankamai vietos buvo, tik per karą šis namas, kaip ir kiti, buvo apnaikinti. Bet čia nedaug remonto tereikėjo, kai vėl atgijo tas, šiame krašte gerais laikais buvęs vienas moderniausių gyvenamųjų pastatų. Čia pranciškonai 1935 m. įrengė labai patogius kelių aukštų namus, kuriuose apsigyvendavo iš Amerikos grįžę lietuviai. Savo jaunystę praleidę tenai ir užsidirbę pinigų, pavieniui arba su šeimomis (be vaikų) jie čia atvykdavo pasenti, gaudami pilną pragyvenimą ir visą aprūpinimą, patogų ir modernišką ligi mirties.

Šių namų sumanytojas Tėvas Augustinas Dirvelė, gaila, jau nesulaukęs šios antrosios bolševikų okupacijos. Pirmąkart bolševikams Lietuvon užėjus, jis buvo suimtas, šiuose pačiuose, io pastangomis įkurtuose, namuose kalintas ir kankintas ir paskui ištremtas į Sibirą, kur ir pasimirė.

Bet šie namai, išlikę per gaisrą ir frontų šaudymąsi, kretingiečiams vis primindavo šimpatinį Tėvą Augustiną, visą čia pranciškonų išvartąjį kultūrinį darbą ir skaudino žmonėms širdis, kad čia raudonieji tvarkėsi.

Garsioje vienuolyno bibliotekoje tuojau pat pradėjo kurtis raudonoji biblioteka, o pačiame vienuolyne krapštėsi mokykla. Čia pasikūrė lietuvių ir rusų gimnazijos, progimnazija ir suaugusiems (vakarinė) lietuvių gimnazija.

Mūsų mokykla gavo grafo Tiškevičiaus rūmus, kurie anksčiau yra buvę labai gražūs, su žiemos sodu, su didžiuliais vaisių sodais, parkais, kudromis, bet čia per karą rusai buvo padarę ligoninę ir, kaip jau jiems įprasta, išeidami, viską paliko pavertę tikra daržine. Patalpos buvo be langų, be durų, prišiukšlintos, aplaužytos.

Pradžioje dirbame patys vieni, tik vėliau tapo čia priskirtos lietuvių ir rusų mokyklos. Tada ir valdžia susirūpina, kad viskas būtų greičiau sutvarkyta.

Davė darbininkų ir medžiagos remontui. Bet ir mes patys dirbame visą laiką. Viską valome, tvarkome, dėjome duris, stiklinome kambarių, šiltdaržių langus, statėme krosnis.

Tenai buvo ir mūsų bendrabučio patalpos. Išsivalę ir susitvarkę pamatėme, kad trūksta stalų ir suolų, net neturėjome ant ko miegoti. Teko gulėti ant grindų, niekur negalėjome gauti lovų. Tik vėliau mūsų iš kažkur sužinojo, kad netoliese, Dimitrave, jų esą. Ir tik tai, tenai nuvykę jų radome net per daug. Jos buvo medinės ir pilnos blakių. Tenai vokiečiai buvo įkūrę didelę priverčiamųjų darbų stovyklą. Visos lovos buvo aprašinėtos įvairiomis pavardėmis ir tu žmonių kalėjimo datomis.

Parsigabenome jas kartu su spygliuotomis vielomis, kuriomis, net trim eilėmis, ta stovykla buvo aptverta. Nuardėme jas, galvodami aptverti sodą, kad raudonarmiečiai nelandžiotų. Tai taip ir padarėme sugrįžę. O lovas, tai plovėme ir dezinfekavome su tom pačiom lemponėmis, kurias buvome anksčiau pasidarę aviliams dezinfekuoti.

Ir buvo smagu, kai jau jas pasistatėme kambariuose ir, pasikloję savo atvežtąją patalynę, užmigome pirmą naktį, kad ir buvusiu kalinių lovose, bet patogiai, ne kaip kokie naktigonininkai, o jau tikri mokiniai.

Bendrabutyje ir pamokas ruošdavome, tenai visi bendrai ir maitinomės. Tarybinė valdžia per mokyklą mums kiekvienam davė po aštuoniolika červonų (šimtas aštuoniasdešimt rublių) stipendijos mėnesiui. Iš to reikėjo ir pragyventi ir rašymo priemonėmis apsirūpinti.

Ypač sunku buvo su sąsiuviniais, labai trūko popieriaus, o nesant vadovėlių, ypatingai sąsiuvinį reikėjo, nes turėjome viską užsirašinėti, ką mokytojai aiškino. Tai eidavome į turgų, pirkdavome iš žmonių visokius popiergalius, kuriuose tik mums dar atrodė, kad galima rašyti, ir siuvomės tokias knygas, o jose darėme užrašus.

Su maistu buvo sunkoka, bet visaip manėmės. Kadangi visi buvo mekilę iš kaimų ir tenai turėjome namiškių, tai papildomo maisto dar gaudavome iš jų pradžioje.

Šeštadienį būdavo, popiet patrauki sau namo ir sugrįžti su ryšuliu. Ir taip pasirūpini kokiai porai savaitėi.

Mokykloje dirbome nemažai, teorija ir praktika. Dažniausiai ją atlikdavome šiltdaržiuose, kur auginome įvairių reikalingų augalų rūšių ir vaismedžių. Be to, man, kaip būsimam sodininkui, reikėjo praktikuotis ir sode.

Šis kadaise buvęs didžiulis, grafo sodas, tiesa, per tuos karus labai nukentėjęs ir nuo šalčių ir nuo kareivių, ypač rusų, bet dar užteko jo ir mums. Žinoma, prieš tai jį turėjome visiškai pavyzdinčiai sutvarkyti, išpiaustyti sausąsias šakas. Užvedėme ir atžalyną, kiek jo mums reikėjo, nors paviršutiniškai susipažįstant su medelio sudėtimi ir jo augimo veiksmu.

Bus daugiau

Vasario 16

LIETUVIAIS ESAME MES GIMĘ

tuos žodžius patvirtino dar kartą šiais metais B.L. Bendruomenės suruoštas Lietuvos Nepriklausomybės šventės minėjimas, įvykęs vasario m. 18 d. V. Zelinoje - S. Paulyje.

Seselių pranciškiečių kolegijos salėje, kaip avilyje, duzgė lietuviškai kalbančioji publika.

Minėjimas pradėtas Brazilijos himnu. B.L. Bendruomenės vardu susirinkusius pasveikino p. Jonas Tatarūnas portugalų ir lietuvių kalba. Po to sekė sveikinimai: "Pro Libertate" atstovo, Fed. Deputato Dr. Ademar de Barros Filho, ir inž. Aleksandro J. Valavičiaus paskaita.

Prelegentas pabrėžė, kad "Vasario 16-tosios" proga, kiekvienas lietuvis turėtų atsiklausti savo sąžinės, kuo jis yra pasitarnavęs Lietuvai, kuo jis yra prisidėjęs prie lietuviškos išlaikymo išsivijoje? — Lietuvių kalbos išlaikymas šeimose yra pagrindinis ir svarbiausias principas, kuris neleis ateinančioms kartoms ištautėti. —

Jauno prelegento paskaita skaityta su entuziazmu — logiškai perduotos suglaustai pagrindinės mintys be nuobodžių pasikartojimų publikai padarė stiprų įspūdį, dėl to susilaukė šiltų sveikinimų ir be abejonės tikimasi iš jo sulaukti ateityje rimto lyderio. Šiuo metu Aleksandras J. Valavičius yra Brazilijos L. Jaunimo Sąjungos pirmininkas, PLIAS Sąjungos narys, Literatūros būrelio nuolatinis lankytojas ir pilnai subrendęs savo pažiūrose jaunuolis.

Meninėje dalyje pasirodė tautinių šokių ansamblis "Nemunas" vad. Jono Lukoševičiaus, dailiai pašokęs Landytinį ir Aštuonytį. Šiais metais "Nemunas" gali didžiuotis savo 10-mečio jubiliejumi.

"Rūtelės" mergaičių oktetas, vad. Eugenijos Bacevičienės, sudainavo gražiai tris dainas, o tautinių šokių grupė paruošė Arnaldo Zizo pašoko Jaunystės šokį ir Malūną. — Publiką labiausiai sužavėjo tie patys mažiausieji "Rūtelės" daigeliai 5-8 m. amžiaus, padainavę dvi daineles ir pašokinę Suktinį ir Noriu miego, poniai Eugenijai reiškiamame tinkama pagarba už jos atsidavimą ir kantrybę besidarbuojant su tuo gražiuoju atžalynu.

Pabaigai "Volungės" choras vad. Kristinos Valavičiūtės, sudainavo tris dainas, užburdamas publiką dainų melodijomis, jaunystės nuotaikingumu ir dirigentės šypsena, kuriai pabaigoje buvo įteikta rožių puokštė. Pianu palydėjo Silvana Banytė. Minėjimas užbaigtas visiems sugiedojus Lietuvos himną.

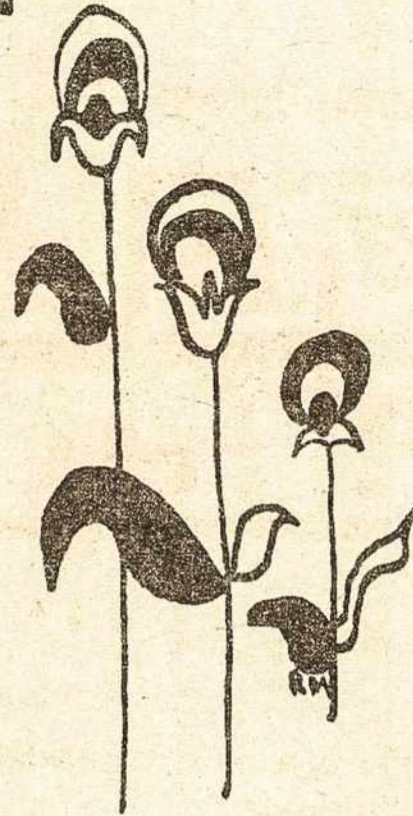
Programos pranešėjais buvo Algirdas Sliesoraitis ir Sandra Saldytė — pagirtina graži ir taisyklinga lietuviška tarėna.

Salės gilumoje buvo įrengta liet. knygų lentyna. Čia galima buvo įsigyti knygų, plokštelių ir "cassettes". Publika, berods, domėjosi, bet ar kas nusipirko bent vieną knygą?

Gausu buvo paauglių, jaunimo ir vaikų — tai įrodo, kad tėvai nėra abejingi lietuviškiems parengimams, pratindami vaikus dalyvauti juose — pagirtina ir gražu. Tačiau, tokių parengimų metu pasigendame tvarkdarių, kurie pridabotų, kad "galiorkoje" vaikai laike programos netriukšmėtų ir nesitrunkytų. Nors ir "Vaiko Metai", disciplinos nereikia pamiršti.

Koresp.

Halina Mošinskienė

TREMTINIŲ DAINA (gauta iš Sibiro)

Pavasarij paukščiai į tėviškę grįžta...
O mes ar sugrįšim kada.
Praeis mūsų dienos, brangioji jaunystė,
Širdy pasiliks vien skriauda.

Gyvenimas eina už plieninių groty,
Bet jis nebe tas, nebe tas...
Visa Lietuva atsidūrė Sibire
Ir kas ją į laisvę išves?

Dievuliau Brangiausias, už ką tiek kančių
Kam draudžia tėvynę mylėti?
Nejaugi brangios, laisvos Lietuvos
Neteks mums daugiau jau regėti?

Pavasarij paukščiai į tėviškę grįžta...
O mes ar sugrįšim kada...?
Tai kas mūsų dienos, tai kas mūs jaunystė,
Jei tėviškėj laisvės nėra.

A. Augustaitis

"VOLUNGĖS" CHORO PASIRODYMAS LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖS MINĖJIME

Sakoma: — kad paskutinis kąsnis gardžiausias. Arba brazilai verčiau; kas juokiasi paskiausia, juokiasi geriau. Iš tikrųjų gyvenime taip. Atsitiko ir su mūsų "Volungės" choru. Dainavo paskiausia, ir visą švenčių minėjimą "Volungės" jaunuoliai susidėjo į mažiausią kelnų kišenuką.

Atsidarė scenos uždanga. Scenoje pasirodė išdidžiai brékstantys "Volungės" choras. 33 jauni ir dar viena jaunutė pianistė p-lė S. Banytė, pavasariais kaišyti, šypsenos valgyti veidai. Nereikėjo nei dainuoti, juos matant visi liko užganėdinti. Koks meilus pasirodymas, visi paskendę tautiškuose rūbuose. Tik šventės rengėjams reikėjo papuošti, nors užpakalinę scenos dalį, ar užžiebtį spalvingomis lemputėmis.

Visos salės publika nutimo. Tartum be jokio žmogaus, nebuvo girdima nei alsuojant. Pajuskime, kaip lietuviai myli dainą. Vienus metukus, darant repeticijas, savomis jėgomis, taip puikiai dainuoti. "Volungės" choro dainų melodija skambėjo, kaip debesys ypėmis šnera, kaip gamtužėlė rengiasi ilsėti, kaip lapelis krisdamas nuo medžio, kalba paskutinį šudiev, kur daina — glaudžiasi tylių vakarų viršūnėse. Jaunųjų širdžių balsai mūsų širdis aplankė deimanto daigų spinduliais.

"Volungės" choras, ne vienam priminė, tolimą gimtąjį kraštą kur sidabru spindančios žydrios mėlynakės ežerų akys ir melsvi ošiančių miškų pavėsiai, su neįmanomu grožiu mūsų ilgstančios tėviškės.

Nenutrūksdamas svetelių srantas rodė didelį susidomėjimą "Volungės" pasireiškimu. Rankų plojimas ir "bis ir bis" kėlė Pranciškiečių seselių salės stogo skrybėlę.

Tai didelis žingsnis ir užsimojimas meno ir grožio troškimas.

O dirigentė p-lė K. Valavičiūtė, tokia švelni, geraširdė ir tartum tokia trapi, tokia jautri, kaip daina. Jie niekad nepakę apsileidimo, abejingumo. Ji ansamblio — siela. Ji nediriguoja, bet gyvena su juo.

"Volungė" dirba, kaip bitelės, kaip medeliai kalba tarpe savęs, žolelė šokinėja iš džiaugsmo, kai lietutis palyja ir gėlės dainuoja. Tik jų negalima pamiršti, kiek kas gali, reikalinga padėti, ne tik žodžiais, bet tiesiog pinigine parama. O jie mums dainuos ir gavins mūsų širdis išsivijoje.

Tai galima teikti gilią pagarbą, jaunučiui "Volungės" chorui. Nėra žodžių nei ENCIKLOPEDIJOS, ko jiems palinkėti. "Volungė" įrodė aukštą dainos melodiją, kultūrą ir meistriškumą. Kuri neš gražiausias dainos meno akymarkas, ir žavės ne tik San Pauliaus kolonijos lietuvius, bet savo puikiais laimėjimais, skins lietuviškai dainai, gražiausius žiedus tarp svetimtaučių.

MŪSŲ ŽINIOS

Naujas būdas pažinti mūsų literatūrą

Daugelis žmonių atpratę skaityti praranda susidomėjimą knygomis. Vyresnio amžiaus – regėjimas apsilpsta, ne ką akiniai bepadeda, ir lieka žmogus, tarsi nušalintas nuo gyvo žodžio. Naujas būdas – juostelėse įrašyta poezija, ar ištraukos iš romanų, darosi visiems prieinama. Dabar ir mūsų jau pasirodo vadinamos "cassettes", kuriose užrašytos dainos ir deklamacijos. Labai gražiai įdeklamuota yra Maironio poezijos rinktinė – 'Maironis' – skaito aktorius Laimonas Noreika. Dabar pasirodė, to paties aktoriaus skaitoma "Cassette" Adomas Mickevičius – Ponas Tadas – poemos fragmentai, Konradas Valenrodas – ištrauka, o kitoje pusėje Meilės sonetai. Iš lenkų kalbos vertė Just. Marcinkevičius.

Poezijos kūrinius skaityti reikia tam tikro pomėgio, bet jų pasiklausyti – ypač tokia gera tarėna ir jausmingumu skaitoma aktoriaus L. Noreikos, tai yra dvasiai tikras atsigavimas.

Adomo Mickevičiaus poezija mus nukelia į romantikos epochą į skaidrių svajonių, didingų idealų ir gilaus patriotizmo siekimus. Toji poezija mums – ypač išsivijus lietuviams lieka artima, nesužalota, nes kiekvienas nešioja širdyje tėvynės ilgesį, ir ilgesį visa kas būta gražiausio gyvenime.

Patartina ir jaunimui įsigyti tu juostelių nes tai padės lietuvių kalbos ir tarimo patobulinimui.

Cassettes galima įsigyti 'Mūsų Lietuvos' redakcijoje – Rua Juatindiba, 28 - Pque. da Moóca.

H.M.

SAVAITGALINĖS ATEITININKŲ STOVYKLOS APYSKAITA

Stovykloje buvo 22 asmenys. Daugiausia studentai ir vyresnio amžiaus moksleiviai. Svečių namuose tuo pačiu laiku stovyklovo p.p. Tūbelių ir p.p. Stankevičių šeimos su savo atžalynu. Viso 13 asmenų.

Sekmadienį stovykloje buvo 44 stovyklautojai.

Stovyklos pajamos:

Stovyklautojų įnašai	Cr.3.950,00
Aukos	100,00
Viso	Cr.4.050,00
Išlaidos:	
Maistas	Cr.3.082,00
Gazolinas	701,00
Viso	Cr.3.783,00

Likutis sekančiai stovyklai
Cr. 1.287,00

Stovyklos proga ateitininkai įsigijo 'oficial' teniso stalą kurs kainavo Cr.3.500,00. Tinkielį sviedinius ir raketes ateitininkams padovanojo studentų ateitininkų pirmininkas Aleksandras Valavičius.

Lietuviškai kalbanti

Vyrų – moterų – vaikų
gydytoja

DRA. HELGA HERING
médica

HOMENS – SENHORAS
CRINANÇAS

nuo 8 iki 12 val.

Av. Eulina, 99 – V. Sta.
Maria (skersgatvis ties nr.
2214, Av. Deputado Emílio
Carlos – B. do Limão)

nuo 14 iki 18 val.

Rua Quartim Barbosa, 6
(paskutinė stotis onibus
Vila Santista Bairro do
Limão)

Tel 265.7590

Kovo 4, sekmadienį,
ŠV. KAZIMIERAS,
ypatingas Lietuvos, jaunimo ir
šv. Kazimiero parapijos Globėjas.

ATLAIDAI

jo vardo parapijoje, Mookoje.

16 val.: – procesija su Šventojo relikvija ir paveikslu;

– iškilmingos Mišios;

– minėjimas su menine programa, pasirodant
įvairiems vienetais bei ansambliams

– vaisės: BUFETO forma

NB – Bairuose šią dieną liet. Mišių nebus.

– Visi kviečiami tinkamai ir pasiruošus priimti sakramentus ir taip pelnyti Bažnyčios teikiamus ATLAIDUS.

J. BUTRIMAVIČIUS

ADVOCACIA

CIVIL – Inventário, Despejo, etc.

COMERCIAL – Falência, Concordata

Execução, Cobrança, etc.

TRIBUTÁRIA – Imposto de Renda, ICM, IPI

KALBAMA LIETUVIŠKAI

ESCRITÓRIOS:

Rua Barão de Iguape, 212 - 4º and. s/45 – Liberdade

Horário: Das 9:00 às 11:00 e das 14:00 às 18:00

Rua Campos Novos, 590 – Vila Zelina

Horário: Das 19:00 às 21:00

DR. ALEKSAS KALINAUSKAS
DR. PAULO KALINAUSKAS
ADVOGADOS

Inventário, Despejo, Desquite, Divórcio, Processo
Crime, Processo Trabalhista, etc.

Rua XV de Novembro, 244 - 4º and. conj. 9
Tel. 37-8958

FÁBRICA DE GUARDA-CHUVAS

Guarda chuvas de todos os tipos, para homens, senhoras e
crianças. Mini-sombrinhas, tipo italiano e alemão.

Vicente Vitor Banyš Ltda.

Inscr. Estadual: 104.519.617

C.R.C.80.882.909/001

R. Coelho Barradas, 104
V. Prudente

Fones:274.0677 - (Res.274.1886)
São Paulo

PRECISAM-SE

OFICINAS P/PALETÓS
PAGA-SE MUITO BEM.
R. SOLON, 377
B. RETIRO (SR. REMO)

MŪSŲ ŽINIOS

REDAKTORIUS SVEIKSTA

Kun. Pr. Gavėnas, 23 vasario sekmingai pernešęs vidurių operaciją S. Cristóvão ligoninėje, dabar gerėja ir stiprėja. Didi padėka tiems ir toms, kurie pasiaukoję prie jo pabudėti tiek dienos, tiek ypač nakties metu. Labai dėkojame taip pat jį prisiminusiems maldoje.

Prie progos pasidžiaugtina, jog, nežiūrint daktarų ir nedaktarų pesimizmo, Magdė Bartkevičienė irgi rodos nugalėjo krizę ir eina vis gilyn.

SMAGUS POBŪVIS

ML administracija, norėdama kaip nors atsidėkoti dosniosioms šeiminkėms, kurios pasidarbavo pereinam Spaudos Baliuje, kvietė jas į pobūvį-churrasco lietuviškon sodybon Atibajoj. Joms pačioms betgi šitaip pageidaujant, savažiavo pereinam sekmadienio rytą į V. Anastácio lietuviškus rūmus, kame dalyvavo Mišiose ir vaišėse. Kartu su jom pribuvo it kitų lietuvių, tarp kurių pabrėžtinai viešnia iš Lietuvos Anelė Rakauskienė. Alfonsas Kublickas pravedė muzikos, dainų prakalbų ir šokių programėlę. Kiti prisidėjo visokiais prieskoniais ir papildymais.

IEŠKOMA ŠEIMININKĖS

Sv. Kazimiero parapijos klebonijai skubiai reikalinga lietuviška ŠEIMININKĖ. Duodamas maistas, butas ir atlyginimas pagal sugebėjimus.

Tartis asmeniai ar per telefoną: 273.0338.

PIETŪS

Šv. Juozapo Šventės proga. Jaunimo Namuose Kovo 18 dieną 12 val. (tuoj po Sumos) Kaina 50,00 kruzeirų. Rengia Šv. Juozapo Bendruomenė. Kviečiami visi lietuviai. Pakvietimus prašome įsigyti iš anksto.

LIETUVIŲ R.K. ŠVENTO JUOZAPO BENDRUOMENĖS NARIŲ DĖMESIUI

Metinis Šv. Juozapo Bendruomenės narių susirinkimas įvyks šių metų kovo mėnesio 18 dieną, 15 val. Jaunimo Namuose

Programoje:

Praeitų metų darbo apžvalga
Kasos apyskaita
Einamieji reikalai.

Visi Bendruomenės nariai prašomi susirinkime dalyvauti.

Prie įėjimo bus galima susimokėti nario mokesčių

Kun. J. Šeškevičius
pirmininkas

Rio de Janeiro, 1979. I. 15

Sveikinu visus 'Mūsų Lietuvos' bendradarbius Lietuvos Nepriklausomybės dienos proga.

Siunčiu Cr\$.300,00 čekį už laikraštį. Čekį man įdavė p. Jonas ŽAIDYS, gyv. Rio, Rua Petrocchino 57, ap. 201.

Šiaip Rio lietuvių kolonijoje nėra naujienų.

Nepriklausomybės Dienos Šv. Mišios bus atlaikytos š: mėn. 18 d. lietuvių kopyčioje 10 val.

Gavome iš buv. lenkų klubo pirmininko, Dr. Kazimiero Sienkiewicz, pasveikinimą. Jis šiuo metu yra Lenkų Egziliinės Vyrų Tarybos Tikybos Reikalams, Švietimo ir Kultūros Ministeris. Žada atvykti į mūsų pamaldas už Lietuvos laisvę

Su pagarba
J. E. Petraitis

NB.: Nevadinkite artezino šulinio, kuris kasamas Lituanikos sodyboje "artezianiniu" (Plgk. Dabartinės Lietuvių Kalbos Žodyne psl. 36, kur "gilus, gręžtinis šulinys" vadinamas arteziniu)

SKAITYTOJŲ DĖMESIUI

Šiuo metu paštininkai 'išnešioja' Imposto de renda, CIC ir kitus valdžios įstaigų popierius, o ML dažnai palieka paskutinėj vietoj. Užtat jei kas negauna laikraščio, ar gauna pavėluotai, teturi kantrybės, kol paštas susitvarkys.

M I Š I O S

Kovo 11 dieną, 5 val. po pietų, šv. Kazimiero kopyčioj bus Mišios už

a.a. **MOTIEJŲ TAMALIŪNA**

pirmų mirties metinių proga.

Kviečiame Mišiose dalyvauti. Ir iš anksto dėkojame.

Šio ML numerio

**GARBĖS LEIDĖJAS
KAZIMIERAS SKORUPSKIS**

vardadienio proga.

Jam gili padėka ir geriausi linkėjimai.

ML administracija

LAIMINGAI GRĮŽES...

Ilgiau negu buvo pramatyta užtrūkęs keturių kraštų kelionėse, čia tik keliais žodžiais prisistatau "saviesiems" – parapijiečiams, geradariams, bičiuliams.

Vėliau, jei Dievas duos, bus platesnis atliktos misijos aprašymas, su tam tikrais komentarais, apmąstymais, pasiūlymais.

"Kelionės vargina"... taip sakoma. Kai kas, tačiau, to "vargo" ieško ir važinėjantiems šiek tiek pavydi.

Man išėjo – ne kartą – tokiems patarti "eiti į misionierius". Misionierių, iš tiesų, nėra tiek daug, kaip mūsų tautinei - religinei misijai reikėtų, ypač čia Brazilijoje.

Pirm visko ir virš visko, po padėkos Dievui, tariau nuoširdų, lietuvišką AČIŪ visiems mane palydėjusiems – malda, pritarimu, gerais linkėjimais.

Apie tuos "gerus – geresnius – geriausius" (kaip kadaise "Kinija – Azijos Milžinas" knygoje buvo jau rašyta) daug ko tokio ar kito turėčiau pasakyti.

Tuo tarpu, viso geriausio Visiems.

Ligoniams, duok Dieve sveikatos, o pavargusiems naujo ryžto dirbti Dievo garbei, Tėvynės labui.

Kun. Petras M. Urbaitis

LITERATŪROS BŪRELIO pirmasis pobūvis šiais metais įvyks kovo m. 3 d. 20 val. pas Alf. ir R. Petraičius, Rua Nova York, 28, apt. 32 - Sumaré.

Kviečiame atsilankyti visus besidominčius lietuvių literatūra ir kultūra, ypač studentus suprantančius ir kalbančius lietuviškai. Mums svarbu nustatyti dieną ir valandą, kad būtų patogų visiems dalyvauti reguliariai šiuose pobūviuose.

SEMANÁRIO NOSSA LITUÂNIA

**MŪSŲ
LIETUVA**

Caixa Postal 4421
01000 São Paulo, SP.

Diretor responsável
VYTAUTAS BACEVIČIUS

Redige: Equipe Editorial
Administrador: Stanislo Šileika

METINĖ PRENUMERATA: 210 kr. GARBĖS PRENUMERATA: 1.000 kr. Paskirto numerio kaina: 5,90 kr. Užuojaus ir sveikinimai nuo 100 kr. pagal didumą. Dėl kitų skelbimų tartis su administracija. Čekius rašyti: "Stanislo Šileika" vardu.

Straipsnius ir korespondenciją redakcija taisy, pertvarko savo nuožiūra. Nenaudoti raštai grąžinami tik autoriui prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos ir leidėjų nuomonę. Už skelbimų kalbą ir turinį redakcija neatsako. Laikraštis spausdinamas pirmadienį: vietinės žinios ir pranešimai 9-10 puslapiams redakcijai įteikti ne vėliau kaip iki sekmadienio vakaro.

KALBĖK LIETUVIŠKAI!

Paruošė: Alf. D. Petraitis

Atsakomąja vieta

- Kaip tau, Jonai, sekasi?
- Ačiū, dirbu. Turiu po savim ke-
liolika raštinės tarnautojų.
- Sveikinu. Tai aukštos pareigos.
- Ne, aš dirbu antram aukšte šlavė-
ju, o pirmame – yra vienos kom-
panijos raštinė.

(Iš Pr. Alšėno 1000 šypsnių)

Žodynas – Dicionário

Atsakingas – responsável

3 vieta – lugar, cargo

4 dirbu – trabalho

5 turiu – tenho

po savim – abaixo de mim

keliolika – entre 11 e 20

raštinė – escritório

tarnautojas – empregado

sveikinu – parabéns

aukštas – alto, importante

pareigos – cargo, ocupação

antram – no segundo

šlavėju – varredor, limpador

pirmame – no primeiro

16 viena – uma, vienos – de uma

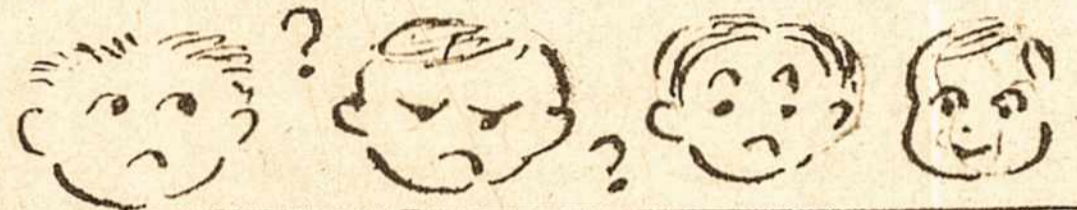
kompanija – firma

18 iš – de

šypsnyš – sorriso

Atsakyk į klausimus

1. Kaip sekasi Jonui?
2. Ką veikia Jonas?
3. Kur jis dirba?
4. Kokios jo pareigos?
5. Kas yra pirmame aukšte?
6. Kiek tarnautojų turi po savim?
7. Kuo jis dirba?
8. Ar tai atsakomąja vieta?
9. Kas dirba antrame aukšte?
10. Kas šio juoko autorius?

Taisyklės... taisyklės. Regras... regas...

Aš dirbu fabrike. Jis dirba mieste.

Užpildyti – completar

Miestas – cidade. Aš dirbu mieste.

miškas – bosque. Aš dirbu .....

pirmas – primeiro,

antras – segundo. Aš dirbu pir.... aukš...

aukštas – andar. Petras dirba antr.... aukš.

gyventi – viver, morar. Kur tu gyveni?

Aš gyvenu ..... (Kaunas)

fakultetas – faculdade. Aš mokiuosi fak...

Į tuščius langučius sutalpinti žodyno
numeruotus žodžius: 3, 4, 5, 16, 18

